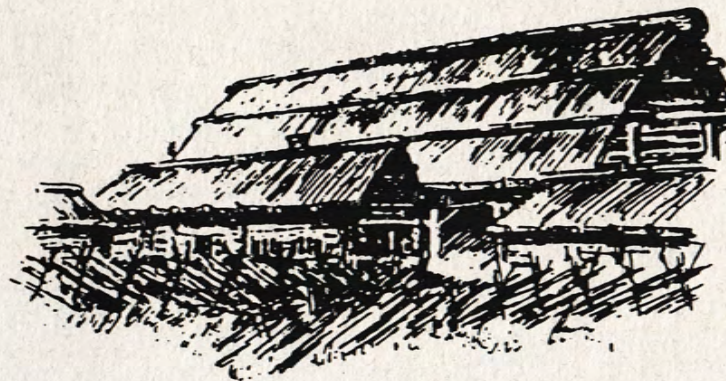

Sieles. lottien, en unläsi

Paavola

Paavolaisten Sukuseura ry.

JÄSENLEHTI n:o 20

Toukokuu 1996

Sisällys:

Johtokunta

Muistelmia vuodesta 1918 alkaen	1 - 7
Kapinallinen, värikäs äitini, Paavolaise pien Mar	8 - 16
Kuvia ja muistelmia sukukokouksista	
- Paavolaisvaaraa 1936	16 - 20
- Sukukokous Hämeenlinnassa 1947	21 - 25
- Sukukokous kesällä 1956	26 - 27
- Sukukokous Aulangolla 1986	27 - 29
- Kesäretki - sukukokous 1994	30 - 31
Paavolaisten perhealbumista	32
Kutsu sukukokoukseen 1996	

ISSN 1236 - 4290

multiprint 20/1996

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA r.y.

Rauno Paavolainen
Santunkatu 6
15150 Lahti
puh. (918) 733 4401

Raija Valonen
Päivälänkatu 3
05830 Hyvinkää
puh. (914) 455 029

Annikki Paavolainen
Vitsiälä
14700 Hauho
puh. (917) 41 209

Kari Paavolainen
17130 Vesivehmaa
puh. (918) 766 7218

Lauri Paavolainen
47710 Jaala
(951) 34 109

Matti Paavolainen
Purokatu 44
15200 Lahti
puh. (918) 733 3084

Mikko Paavolainen
Lokitie 57 A
00980 Helsinki
puh. (90) 312 693

Pekka Paavolainen
Koivukuja 4 A 6
33961 Pirkkala
puh. (913) 681 755

Väinö Paavolainen
Länsilahdenkuja 4 D
00210 Helsinki
puh. (90) 692 6860

Eeva Sundberg
Ingankuja 6
02700 Kauniainen
puh. (90) 505 3827

Erkki Paavolainen
Varajäsen
Asemankatu 48 A 4
05500 Hyvinkää
puh. 940-551 2037

Juhani Paavolainen
Varajäsen
Länsilahdenkuja 4 C
00210 Helsinki
puh. (90) 692 6893

Reino Paavolainen
Kunniajäsen

MUISTELMIA VUODESTA 1918 ALKAEN

Monien sukulaisten pyynnöstä koetan kirjoittaa entisistä ajoista, sillä muistissani on paljon kaikenlaisia vanhoja tapahtumia, vaikka tämän päivän asiat unohtuvatkin helposti.

Pekka Matinpoika ja Loviisa Paavolainen v.1919 ja lapset Antti ja Emmi, jolla on yllään vaaleanpunainen palkintomekko.

Minun vanhempani olivat molemmat Kivennavalta. Isä oli Tirttulasta, Paavolaisten "seitsemästä veljeksestä" Matin poika Pekka, "Mati Pekko" ja äitini oli Konnunkylästä. En ole koskaan nähnytkaan isovanhempiani. Isän kotitalon ohi olen kulkenut hevosella, mutta en tiennyt, keitä siellä asusti. Äitini kotitaloa asusti hänen kaksi sisartaan. Siellä olin paljon lapsena ja koulutyttönä, se oli minulle mummola. Näistä Siikanderin tädeistä on pieni kirjoitus Paavo Kiurun kirjassa "Kivennapa" luvussa "Konnunkylä". Tämä Matin sukuhaara on pieni, sillä meitä Pekan jälkeläisiä on vain kaksi. Isäni sisaren Hanna-tädin (Kääpä) perilliset eivät käy sukkukouksissa ja ikävä kyllä, en tunne heitä.

Pekka Matinpoika Paavolaisen talo Kellomäellä v.1922. Talo on tyypillinen kannakselainen huvila verantoineen. Portailla vas. Pekka, poika Antti , tytär Emmi ja Loviisa, sylissänsä tytär Toini.

Minun kohdaltani tämä suvun pienuus on kyllä korjaantunut. Tästä alkaa jo uusi sukuhaara, sillä perheeseeni kuuluu jo 71 jäsentä ja lapsenlapsistani vain neljä ei ole vielä avioitunut. Näin ollen suku jatkuu, tosin ei Paavolaisen nimisinä. Olen siis ison perheen kantaäiti.

Uusi sukuhaara kasvamassa: Viljo ja Emmi Valmu lapsineen ja lastenlapsineen Hämeenlinnassa v. 1960.

Muistoni alkavat ikävillä ja peloittavilla tapahtumilla. Isäni oli poliisi ja meillä oli mökki Haukijärven tien varrella. Eräänä päivänä v. 1918 tuli kotiini neljä punakaartilaisista isääni vangitsemaan. He istuivat arkun päällä, räksyttelivät kiväärien lukkoja, ottivat isän tupakoita uunin reunalta ja käyttäytyivät hyvin röyhkeästi. Katselin akkunasta ulos ja puhelin itsekseni, että "tulisi isä kotiin ja ajaisi nuo punikit pois". Äiti taas toivoi, ettei isä tulisi. Hyvinhän siinä kävi: isä ei tullut kotiin, mutta kyllä sitä piinaa pari tuntia kesti.

Kuinkas ollakaan, huhu kulki Kivennavalla, että isä oli ammuttu ja haudattu suohon. Anni-tätini tuli lapio mukanaan, aikomuksenaan kaivaa ruumis ylös ja haudata se hautausmaahan. Nyt ihmettelen, kuinka siihen aikaan tällaiset asiat voivat niin nopeasti kulkea ja mistä ne saivat alkunsa.

Sitten sodan jälkeen alkoi "gulassi"-aika: vietiin tavaraa salaa Venäjälle ja myös tuotiin sieltä. Ne miehet kulkivat hevosineen yöaikaan mökkimme ohi, sillä se oli hyvä ja rauhallisempi tie kuin monet muut. He koputtelivat, pyysivät vettä ja kysyivät kelloa. Kyllä se oli rauhatonta aikaa. Me lapset pelkäsimme, varsinkin silloin, kun isä ei ollut kotona. Kerrankin menimme leivinuunin päälle piiloon. Sitten tulivat Inon pakolaiset. Eiväthän he mitään pahaa tehneet, päinvastoin, he itse pelkäsivät, mutta meille se kuitenkin tuotti levottomuutta. Sellaista oli lapsuuteni, jännittävää aikaa.

Nyt täytyy muistella jo hausempia asioita. Isäni sormus oli ollut hukassa jo parisen vuotta. Kun kerran leikin santakasassa, joka oli syntynyt, kun kaivoa oli syvennetty, lusikkaani tuli sormus. Juoksin sisälle ja huusin, että "mie löysin isän sormuksen", mutta eiväthän aikuiset sitä uskoneet. Mutta kun se puhdistettiin, niin kyllä se oli isän sormus. Isälläni oli tapana panna sormus liivin taskuun, josta se oli pudonnut vettä hakiessa. Vesi nostettiin koukulla,

jossa oli ämpäri ja hakijan täytyi kumartua syvälle kaivoon. Isä osti kiitokseksi minulle kauniin vaaleanpunaisen pukukankaan, josta äiti ompeli leningin ja sitten mentiin vielä valokuvaan.

Äitini sanoi eräänä aamuna: "Mää sie, Emmi, tuonne maantielle oottamaan, Vienolan Pekka tulee, että osaa tulla oikeasta tienhaarasta". Vähän ajan päästä alkoikin jo hevonen näkyä ja sieltä Pekka-setä tuli ja minä pääsin hevoskyydillä kotiin. Hän vieläpä antoi minulle 50 penniä. Hän toi isälle rahaa, sillä isä hakkautti Paavolaisten metsiä ja maksoi miehille palkat. En muista, mihin niitä puita ajettiin, mutta Käävän Anttikin, Hanna-tätini mies Ollilasta oli niitä ajamassa. Yksi lause Pekka-sedän puheista isäni kanssa on jäänyt mieleeni: "Kyllä minulla on ase polvieni välissä, kun kuljen pitkiä matkoja". Minä kuljin paljon isäni kanssa, kun hän kävi serkkujensa luona asioita hoitamassa. Kerran olimme Kanneljärvellä, ensin Erkki-sedän puolella, sitten Johannes-sedän. Sieltä muistuu eräs pieni tapahtuma: Maire tanssi ison kaapin edessä, jossa oli peili ja hänellä oli kauniit lakerikengät. Ne tietysti kiinnostivat minua.

Kerran matkasimme taas Raivolaan Adam-sedän Pekalle. Siihen aikaan kuljettiin junalla ja hevosella. Ne olivat mukavia matkoja. Tältä matkalta jäi mieleeni iso avoveranta eli parveke toisessa kerroksessa ja siellä puukeinu. Pekka-sedän huoneessa oli iso kulmasohva ja sen yläpuolella sitä myötäilevä kirjahylly. Ihmettelin, kuinka se pysyi siinä. -Kyllä tämä kaikki oli pienelle tytölle elämys, koska vielä 76 vuoden jälkeenkin ne muistuvat selvästi mieleen.

Vienolassa kävimme monet kerrat, siellä kävin vielä isäni kuoleman jälkeenkin. Se johtui taas siitä, että Alice-tädin äiti "Löfgrenin mummo" asui

eräänä kesänä Kellomäellä aivan kotini lähellä. (Olimme silloin jo muuttaneet Kellomäen keskustaan.) Hänen Emil-poikansa asui Kellomäellä ja mummo halusi tulla sinne, mutta ei kuitenkaan poikansa "huuholliin". Niinpä hänelle vuokrattiin osa eräästä huvilasta. Vein mummolle maitoa ja hän kävi meillä saunassa, jonka jälkeen saattelin häntä myrskylyhdyn kanssa kotiinsa, koska kotiemme välillä oli pieni metsikkö ja illat olivat aika pimeitä. Eräänä iltana hän ei halunnutkaan kulkea loppuun saakka, vaan kääntyi takaisin. Yritimme muutaman kerran ja sitten hän sanoi: "Et sinä osaa, haetaan äitisi". Niin tehtiinkin ja taas kuljimme samaa polkua, nyt kolmisin, mutta tarpeeksi pitkälle ja niinpä pääsimme perille. Sitten kun hän meni takaisin Kivennavalle, hän kirjoitti minulle kortteja osoitettuina "Neiti Emmy Paavolaiselle", mistä olin tietysti iloinen, sillä enhän minä siihen aikaan kortteja saanut.

Sinä kesänä, kun Löfgrenin mummo asui Kellomäellä, tuli Olavi Paavolainen ratsastaen meille. Serkkutytöt Birgit ja Margit olivat jo meillä odottamassa. Hetken kuunneltiin Kivennavan kuulumisia ja sitten tytöt ja Olavi lähtivät mummo mukanaan Löfgrenille ja sitten meren rantaan. Olavin hevonen jäi meille hoitoon. Se talo, jossa Löfgrenin mummo asui, oli vielä pystyssä Kellomäellä, kun viimeksi kävin siellä. Samoin myös kotini ja myös Anni ja Antti Kopperin talo.

Kun kävin usein tätieni luona Kivennavalla, olin myös tervetullut Vienolaan. Anni-täti vei minut hevosellaan ja opasti mennessämme, että "älä sitten mene päin ruokaa". Eräs Vienolassa-käynti on erikoisesti jäänyt mieleeni. Silloin olin isäni kanssa ja siellä oli muitakin vieraita, lapsiakin, Arran ja Pimiän väkeä. Me lapset kävimme kurkkimassa Olavin huonetta, kun hän ei ollut kotona. Sitten tuli ruokailun aika. Kun meitä oli kolmetoista ja Alice-täti sanoi, että se luku tuo onnettomuutta, niin minulle katettiin pieni pöytä lähelle isoa

ruokapöytää. Loukkaannuin tästä kovasti. En muista, söinkö mitään, mutta kun jälkiruokaa tarjoihtiin, en ottanut sitä. Vieläkin muistan, että se oli jalallinen lasiastia, jossa oli jotain hyvää ja kermavaahtoa päällä.

Kellomäki oli hyvin kaunista paikkaa. Litorinameren pengerron nousee Kellomäen kohdalla jyrkäksi harjanteeksi, jonka alla oleva tasanne päättyy rantahietikkoon ja mereen. Kun tuolta mäeltä katseli, niin puiden latvojen yläpuolelta näkyi kirkkaalla ilmalla Kronstadtin saakka ja syksyllä, kun "naapuri" piti sotaharjoituksia, venäläiset laivat valaisivat koko ranta-alueen aina sinne mäelle saakka.

Siellä mäellä asui Arran perhe, kun he olivat viettämässä kesää Kellomäellä. Helyn huoneesta, joka oli toisessa kerroksessa, oli kaunis näky merelle. Arralaisista oli koko kesän siellä Annikki-täti, Aune, Hely, Heikki ja palvelija. Hilka oli aika usein ja Juuso-setä vain kesälomalla ja viikonloppuisin, kun hänellä ei ollut saarnavuoroa. Pentti taas kävi hyvin harvoin siellä, hän oli kai silloin jo kihloissa. Silloin oli kuuma ja kaunis kesä ja me lapset olimme paljon rannassa ja keräsimme kasveja, joita olikin useita eri lajeja. Myöhemmin illalla pelasimme krokettia. Kun Arroille tuli vieraita, esim. omaisia Viipurista, emme minä ja sisareni saaneet mennä heille. Äiti oli sanonut niin. En muista, tottelimmeko aina, tuskin.

Samana kesänä Katri Kaakonkalvo tuli Kanneljärveltä Arralle kylään ja illalla koko porukka tuli meille saunaan. Katri-täti kertoi, että "Erkille ja Elsalle on syntynyt poika". Varmaankin kaikki tämän tarinan lukijat tietävät, kuka hän on. Kesät olivat siellä vilkasta aikaa, mutta sitten kaikki hiljeni, kun kesävieraat lähtivät. Tuli syksy ja pimeä, ei ollut sähköä, ei radiota. Illan suussa pidettiin "hämärikköä", säästettiin öljyä ja kerrottiin kummitusjuttuja.

Kun olin lopettanut kouluni, kävin Terijoella konekirjoitus- ja kirjanpitokurssia. Kuljin usein suksilla radan vartta myöten kotiin. Aina oli puhuttu, että Saharovin metsässä kummittelee. Kerran taas olin tulossa kotiin kevättalven hämärässä. Siinä metsän reunassa näin kovasti liikehdintää ja pelkäsin kovasti. Mutta en voinut palata takaisinkaan, vaan oli mentävä kotiin. Kun pääsin "kummitusten" kohdalle, ne olivatkin pikkupoikia laskettelemassa mäkeä. Olisivatkohan kaikki kummitukset tämän kaltaisia?

Sitten kun kummitusjutut oli kerrottu, niin iltaan kuului vielä asemalla käynti. Kun viimeinen juna klo 21.30 oli Venäjälle lähtenyt, lähdettiin pimeässä kotiin ja piti siinä välillä läksytykin lukea. Näin sitä elettiin ennen; ei ollut valinnan varaa huvitusten ja ajanvietteen suhteen. Mahtoikohan muita lehtiäkään tulla paitsi Karjala ja jokin pyhäkoululehti?

Joulukirkossa kävin Kivennavalla useammin kuin Terijoella. Aamulla lähdettiin aikaisin liikkeelle. Valoja ei näkynyt missään, mutta kulkusten ääni kuului, sillä joka talosta lähdettiin hevosella. Konnunkylässä oli vain seitsemän taloa. Kun tultiin uuden hautausmaan kohdalle, niin siinä jo tulivatkin Ikolan kyläläiset. Suokkaan majatalon pihaan jätimme hevoset ja sitten kävelimme kirkon mäelle. Eräänä jouluna hämmästyin suuresti, kun saarnastuoliin nousi Pimiän Sasu-setä. Minulle se oli aivan ihmeellistä, sillä olin tottunut näkemään hänet vain Terijoella ja Kellomäellä. En silloin ymmärtänyt, että sehän oli hänen kotikirkkonsa. Sitten kun kirkosta lähdettiin kotimatalle, oli se kovaa menoa. Justiina-tätini oli sellainen kilpa-ajaja, että kyllä pelotti, kun hangessa ohitettiin toisia niin että lumi vain lensi.

Emmi Valmu

KAPINALLINEN, VÄRIKÄS ÄITINI, PAAVOLAISE PIEN MAR !

T219

Eräs nuorempaan sukupolveen kuuluva sukulainen sanoi äskettäin: "Kaikkihan Mari-tädin tuntevat." Onko niin? Itse olen elänyt kahden vanhan, suuren karjalaisen, täysin erilaisen suvun 'risteytyksessä', mutta vasta vanhempana olen huomannut, kuinka tärkeää on tuntea ja tietää ihmisen lapsuus, nuoruus ja suku, jos haluaa päästä edes jonkunlaiseen totuuteen. Itseäni on auttanut vaivoissani ja joissain elämäni vaiheissa se, että muistan sen ja sen tädin, sedän tai serkun puhuneen niistä, että heillä on ollut samat ihanteet, harrastukset tai taipumukset. Koska äitini kirjeet omalle äidilleen koulu kaupungista Kivennavalta kuvastavat senaikaista elämää parhaiten, siteeraan niitä tässä.

Mari Paavolainen - Pimiä nuorena

Kuopio 16.9.1903

Rakas, kaivattu äiti!

Tuntuu siltä, kuin minun pitäisi jotain sanoa kärsivälle äidilleni, vaikka olenkin näin kaukana ja vaikka ei nämä sanat voikkaan lievittää ikäväämme. - Kuitenkin tahdon kirjoittaa, sillä se tuntuu niin hyvälle täällä, kouluhälinästä vapautuneena ollessa. -

Isän kuolinpäivä on nyt tullut ja niin katkeralta kuin se tuntuukin, niin en voi kuitenkaan olla Jumalaa kiittämättä kaikesta siitä hyvästä, jota me kaikki orvot olemme täällä suruaikana saaneet. Hän on antanut meille voimaa kestämään kärsimyksemme. Hän on antanut meille vakuutuksen siitä, että isä on nyt rauhan sataman saavuttanut, jota kohti meidänkin pitää pyrkiä. Hän on opettanut meitä surun kautta rakastamaan toisiamme yhä enemmän ja enemmän. Taivaan Isälle kiitos kaikesta! - Äiti, ajatelkaa asiaa tältä kannalta, niin ei suru tunnu katkeralta ja sietämättömältä, vaan jaksaa sen kantaa ikävän ja kaihon tunteena. -

Muistan isän ihan semmoisena kun hän oli ja kuvassa tuossa edessäni on hän niin rakkaana mulle. Muistan viime vuoden syntymäpäiväni kotona.

Isä nukkui niin rauhallisesti laudallaan taivaan hyvät enkelit ympärillään ja nyt olen jo vuotta vanhempi ja isä on maannut rauhan unta hammiossaan. Jumala kaikki on rakastaessaan meitä, näin säätänyt. Rukoilkaamme yhdessä, vaikka olemmekin näin kaukana toisistamme isän edestä taivaallista Isää. Hän valmistakoon meitäkin iankaikkisen autuuden perijöiksi -

Tässä muutama lohdun sana Teidän omalta lapseltanne, joka teitä rakastaa sydämestään. Jumala kanssanne toivoo Mari-tyttönne.

Seuraava kirje kuvastaa sitä uskonnollisuutta, mikä läpi elämän oli mukana.

Rakas äiti!

Kiitos suuri kirjeestä ja postimerkeistä! Siitä rippikirkosta en osaa sanoa sinne enkä tänne. Mahdotontahan minun on kotiin tulla ja enhän minä nyt taas ole tuntenut erityistä haluakaan mennä, mutta nyt kun äiti ilmoitti menevänsä, niin minäkin tunsin jonkunlaista halua. En minä siitä kuitenkaan mitään omantunnon vaivoja saa, elä äiti sitä pelkää, sillä minulla on Jumalasta ja hänen suhteestaan minuun sellainen käsitys, ettei Jumala millään tavoin mene kauemmaksi minusta sillä etten ole käynyt ehtoollisella tai etten syntejäni saisi häneltä anteeksi,

kunhan vaan sisäinen, sydämen elämä Jumalan kanssa pysyisi hereillä. Minä olen mukana kanssasi äiti, vaikka istunkin Turussa. Mene Jumalan alttarin eteen ja anna anteeksi pahuuteni! Jumala sinua auttakoon, sinulle voimia suokoon!-

Kirje jatkuu sitten pyynnöllä, että äitini olisi saanut kotoa rahaa ylioppilaskuvaa varten jne. -

Mari Paavolainen - Pimiä, ylioppilaana

Tuona aikana emme olleet vielä itsenäinen valtio, joten seuraava kirjesiteeraus kuvastaa sen aikaista isänmaallista innostusta ja sen aikaista koululaisen ja kapinallisen nuoren elämää. Kirjeen alku ei ole sellaista, että olisi tarpeen ottaa tähän mukaan.

Tulen tässä juuri historiantunnilta. Maisterimme selvitti innoissaan Sveitsin vapautussodasta ja johtui siitä oman maamme oloista kertomaan. Hän selvitti meidän vapauden sankarimme Schaumanin tarkoitusta ja koetti meissä eloyttää samaa tunnetta, joka sveitsiläisiä herran auttoi voittamaan vapautensa ja tuo hänen kaunis innokas puheensa sai meidät taas lämpiämään isänmaalle ja intomme kasvoi niin, että lopussa minä ainakin aijoin Englannin koululaisten tavoin huutaa: eläköön vapaus! Mutta minä muistin samalla tämän meidän koulumme ahdasmielisyyden ja sen pedagogimaisen opettajahengen ja arvon tuntemisen joka yhä vain kasvaa täällä ja joskus on niin surkean vangitseva, että jos minun vallassani olisi niin minä yhdellä iskulla erottaisin kouluylhallituksen vanhat määränneet jäsenet toimestaan ja sijaan aivan uusi vapaamielinen nuorisoa todella kasvattava hallitus! Liekö Helsingissä edes paremmin asiat järjestetty? Kyllähän sen voi nähdä helsinkiläisistä koululaisista, että siellä ainakin jonkun verran parempi opetusmetodi on olemassa, verratkaa vaan Erkkiä ja Paljakan Annaa esim.

No niin..... minun suuri haluni olisi taas tällä kertaa muuttaa sinne Helsinkiin VII luokalle, sillä se hyöty on monta kertaa suurempi kuin täällä, ahdashenkisessä kuivassa ja ulkonaisen hienouden omistaneiden

ruotsikkojen keskellä eikä tulisi yhtään kalliimmaksi ainakaan koulun ja asunnon puolesta. Te sanotte kai, että pianhan se meidän laiska Maihko kaikkeen kyllästyy, eikähän sinusta ole koulun kävijäksi ja paljonhan siinä on perääkin, mutta koittaisimpahan rimpuilla laiskemmatkin sieltä, kun nyt herran aloin niin ei minulla ole yhtään halua sitä kesken lopettaa jos se ei ihan mahdottomaksi näyttäytene viime luokilla. Kirjoittakaahan vähäsen tästä, jos te otatte kuuluviin korviinnekaan tätä, se näetän on kuin pumpulia sydämen ympärillä, kun kotijoukon näkee jonkin verran osaa ottavan minun mitättömän yksilön tuumiin. - Tässä kirjeessä tulee toinen seikka toistaan yökeämmäksi, sillä nyt minä meinaan käydä kertomaan tämän kortteerikomennon varjopuolia ja siis näyttää kuin tahtoisin itseäni puhdistaa, mutta kyllä minä olen itse tietysti kaikkeen syyppää, sillä minä en nähkääs ole koulutyttö, joka saisin ilon yksistään siitä, että istun kädet ristissä koulun penkillä kuin nalli kivellä ja taivun silmiänikään röpäyttämättä kuivan pedagogian piiskan alle ja kotona istuisin aina päivällisestä illalliseen (joka syödään aina kello 19.30-20.00 välillä) kuivien kirjaimien ääressä ja luen kuin papukaija läksyni, syön ruotsalaisen rouvan antamien sääntöjen mukaan enkä hituistakaan poikkea niistä ja sitten käyn koreasti nukkumaan. Ei, sitä en ole, enkä tahdo olla. Kun jäin luokalle niin sain siitä silmänikin aukeamaan. Tahdon elää vapaata elämää,

jolle kaikki edistykseen puolet ovat avoinna (siihen luettuna lupa- ja pyhäpäivinä tehdyt flakan retket poikien kanssa) sillä kaupungissa mulle niihin on tilaisuutta ja taide ja tieteelliset esitelmät sekä keskustelut yhtä hyvin kunnan tyttöjen kuin poikien parissa seurustelu luonnon kauniissa salissa minusta on välttämättömän tarpeellinen. Ja kun minä olen usein rikkonut rouva Hallbergin sääntöjä, niin olen saanut sellaiset vihat päälleni että nämä tantit ovat suvainneet kertoa ruotsin opettajalle, että en lue mitään, en harrasta koulutyötäni yhtään vaan huvittelu ja hakkailu ovat suurimmat harrastukseni.....Nyt kun vielä on kevätkonventin kanssa ollut yhtä ja toista hommaa ja harjoituksia niin minä tosin olen ollut joka iltapäivä paljon poissa, mutta mulla on puhdas omatunto siitä, etten ole millään luvattomilla rethillä kulkenut vaan tarpeellisilla asioilla, joskin niiden välillä on tullut kävelleeksi tyttöjen jopa poikien kanssa, mutta ilman sitä ihminen heikontuisi aivan, sillä varmasti voimat kesken lopuisivat.

Sitten tulee kuvaus kolmen tytön ja lyseolaisen kanssa oikein "lando"-vaunuissa ajelusta ja kuinka lystiä se oli. Myöhemmin kerrotaan vuokratrouvan leppyneen äidin käytyä Elli Rängmannin konsertissa. Ja seuraavassa vielä tilitystä:

Onhan se aivan hullua, aivan piinaavata ja eihän esim. Erkkikään ole sellaisesta koskaan estetty. Mitä tästä sanotte, vastatkaa nyt...olemme olleet tyllyjä kuin ruotsi ja venäläinen (tarkoittaa äidin ja vuokratrouvan välejä).

Pääsiäisloman lähetessä äitini kirjoittaa: Eilen rouva Hallberg kysyi, jos menen jonnekin pääsiäiseksi. Vastasin, että aion olla täällä, johon hän ei sanonut suostuvansa. Sanoi, että menisin esim. Helsinkiin täältä pois hahkailemasta, mutta minä sanoin, etten mene minnekään koska tarvitsen laskea ja kirjoittaa muita aineita luvan aikana toisten tyttöjen kanssa. Olen siis täällä pääsiäisen, mutta toivon että pitkillä kirjeillänne iloistutatte yksinäisen aikaa.-

Osan kouluaikaansa äitini asui hyvässä Ahlmannien perheessä, josta opettajatkin sanoivat, että on hyvä kun Mari pääsi niin hyvään ja hienoon perheeseen ja se oli varmasti kasvattavaa äidin raisulle luonteelle. Tämän papillisen perheen tapa oli, että rovasti pyhäpäivänä luki raamattua ja laulettiin virsi ja äitini kirjoittaa: "Oli siinä kirkkoa kyllä". Tämä tapa siirtyi sitten meidänkin perheeseen Terijoelle. Eräässä kirjeessä on kuvaus Ahlmannien tavasta ottaa äiti vastaan. Häneltä kysyttiin monta kertaa, jos Mari tahtoo asua meillä ja äidin vastatessa myöntävästi, sanottiin: "No sitten täytyy elää ja olla meillä niin kuin talon hyvät tavat vaativat." Puhuttiin myös iltaisin ajoissa kotiin tulemisesta, "ei ainoastaan sen takia, että syömme klo 20, mutta että se on hyvän tavan tuotteita." Ja kyllä varmaan neljäntoista lapsen toiseksi nuorinta

jo kotona kasvatettiin, sanottiin äidin sanojen mukaan juhlissa ja ruokapöydissä: "Muistakaa työ Mari ja Erkki, työ ootte aina viimeiset!"

Äidillä oli kaikenlaisia harrastuksia, Aino-kansallispuku päällä esiintymisiä, näyttelemistä ym. Hänellä oli paljon tyttöystäviä ja nämä ystävyydet säilyivät vanhuuteen asti. Yhdestä ystävättärestä, joka lähti Turusta pois, äitini suree sitä ja kirjoittaa: "Sanalla sanoen minä olen häneen tottunut kuten vanhus vuoteeseensa ja tottumus on toinen luonne." "Jos surua oli sai ystävä sen tietää ja lievensi taakkaani osanotollaan ja ymmärtämyksellä", kuten äitini kirjoittaa. Kaikesta huolimatta, eräässä kirjeessä äitini kirjoittaa omalle, kaivatulle äidilleen: "Mutta kuules äiti, kun minulla on nykyään niin ikävä, niin ikävä, etten tiedä mitä tehdä, että se haihtuisi."

Tultuaan ylioppilaaksi äitini kirjoittautui Keisarillisen yliopiston kirjoihin, mutta kuten löytämäni opintokirja osoittaa, opiskelusta ei tullut mitään hyvin kiusallisen ihottuman takia ja heti kohta tuli avioliitto Sasu Pimiän kanssa, joka koko elämän auttoi ja kannusti äitiä opinnoissa ynnä muussa. Avioliittoajan elämäнкааri äitini elämässä olisi kyllä "yhden laulun arvoinen".

Ilta Pimiä-Sysiö

T233

KUVIA JA MUISTELMIA SUKUKOKOUKSISTA

PAAVOLAISSVAARAA

Emme etukäteen tienneet, minne olimme menossa kesäkuun 19. päivän aamuna vuonna 1936, kun auto käänsi korkean keulansa kohti Hötsölää, Liikolaa, Kaukolempiälää ja tuttua reittiä pitkin kapeita kyläteitä suurelle Viipurin-Pietarin maantielle, kohti Kivennapaa. Päämäärä oli tietysti selvillä: suvun syntysijat Vuottaalla sekä ensimmäinen sukkokous siellä. Tietysti

asiasta oli puhuttu kotona ruokapöydässä eikä suvun merkityksestä meidän kenenkään mielessä vallinnut vähintäkään epä tietoisuutta. Se antoi mahtavan tunteen, koko olemuksen perustaa ruokkivan ja kasvatti uusia kerrostumia mieleen jokaisella kesäisellä ajomatalla Kannaksen teillä. Tunsimme nuo keskeiset, tutuimmat tied jokaista mutkaa myöten ja uteliaat silmät odottivat uudelleen näkevänsä kaikki merkillisyydet, kaikki ihmeellisyydet. Elimme sitä nyt käsittämätöntä, ihmeen kaltaista mennyttä nykyisyyttä, jolloin Kannas oli meidän.

Tänä kauniina aamuna aukeni Suulajärven selkä Kaukolempiälän kylän kohdalla häikäisevän sinisenä. Miten oli Pietari Tuomaanpoika, tuo tuntematon ja hahmoton esi-isä kolmen vuosisadan takaa asettunut asumaan juuri tähän kyläidylliin, pienten harmaitten tupien ja kotipihojen piiriin. Oliko tullut Suulajärven ikivanhaa talvitietä pitkin juuri menetetyistä Viipurin linnasta vai oliko tullut Pietarin suunnasta jalkapatikassa ratsupolkuja pitkin. Eihän hänellä, loismiehellä ollut ratsua - hevoset tulivat kuvaan vasta Vuottaalla.

Tuskin pohdimme näitä arvoituksia, kun sivuutimme suvun vaiheissa keskeiset maisemat ja yhdyimme suureen maantiehen. Me kolme nuorison edustajaa, Helena, Jaakko ja minä, mietimme takapenkillä keitä kaikkia Vuottaalla oikein oli, keitä serkkuja ja keitä poikia. Mutta isän oli täytynyt Kaukolempiälän kohdalla tiedostaa asia, hänenhän piti paikan päällä puhua sukumme vaiheista. Miten saisi tietää, mitä hän oikein sanoi? Menikö hänen mukanaan suureen tuntemattomuuteen jotakin sellaista, mitä me emme tiedä nyt. Ja onko uusi, uuttera sukututkimus tuonut esiin jotakin sellaista, mitä hän taas ei tiennyt. Nyt olimme kuitenkin menossa tilaisuuteen, missä kaikki senhetkinen tieto, käsillä olevat, kirjavat puzzle-palaset aseteltaisiin kohdalleen ensimmäisen kerran.

Tietysti tulimme joskus perillekin ajaen noin 40-50 kilometrin tuntivauhtia. Ajoimme Vienolan portinpylväitten ohi pysähtymättä ja Lipolan tienristillä isoisän, Pietari Paavolaisen kolossimaisen kauppa- ja asuintalon ohitse. Tällä kertaa minullakaan ei ollut aikaa murehtia, minkä vuoksi en koskaan ollut päässyt näkemään tätä vanhaa, salaperäistä taloa sisältä päin. Suvun merkkipaikat vain vilahtivat ohi. Viipurista lähtenyt linja-auto, joka oli ajanut suoraa soittoa läpi Kyyrölän ja laskeuduttuaan pitkää, kiemuraista Pamppalan mäkeä alas yhtynyt meidän reittiimme, tuli perille meidän jälkeemme. Näin muistelen, mutta taaskaan en voi olla varma. Mari-tädin iloinen, railakas huuto "Vienolaiset tuloot, kaik tuloot, Lauri ja Olavi" kaikuu kyllä selvänä muistissani. Ilmeisesti muistitiedossakin on vivahteita.

Tämänhetkisessä oudossa elämässäni, kuusi vuosikymmentä myöhemmin tutkailen mielessäni, mitä muuta muistan yhtä selvästi kuin tuon Mari-tädin äänen. Muistan aurinkoisen mäen, talon mäellä ja pitkät ruokapöydät valkoisine liinoineen nummikolla. Ja kevätkesän kukat maljakoissa - mitä olisivat voineet olla? Joko sireenit kukkivat? Vasta paljon myöhemmin, kaksi vuotta sitten sukkokokouksen aikaan, kun etsimme sen vanhan, tämänkin lehden kannessa olevan talon kivijalkaa, tajusin paikan korkeuden ja avaruuden, mihin Matti ja Helena Kaukolempiälästä muuttivat. Kannaksen pehmeästi kumpuilevassa maastossa saattoi katsella kauas yli puunlatvojen valossa ja varjossa aaltoilevaa merta tässä suvun vanhassa asuinpaikassa.

Matin ja Helenan jälkeläisiä, Pietaripoikia, Matinpoikia, Antinpoikia, Tuomaanpoikia, Johanneksenpoikia ja heidän naisiaan ja lapsiaan parveili juhlatalon pihalla 80-90 henkeä. Eikö siinä ollut riittävästi tuota "paavolaisvaaraa", niinkuin jokin korkea helsinkiläisherra oli sanonut matkustellessaan Kannaksella sortovuosien aikana ja todetessaan, ettei

täällä mitään venäläisvaaraa ole, paavolaisvaara vain. Nyt he, tämä vaara, juttelivat, nauroivat ja halailivat jälleennäkemisen ilossa. "Ai siekii tulit ja sie. Voi mite mukavaa, mite lokosaa on olla täällä. Naiset lähinnä sanailivat, parveilivat, juttelivat ja miehet seisoskelivat niinkuin miesten kuuluu. Muutenkin noudatettiin vanhaa, vankkumatonta patriarkaalista järjestystä. Miehet asettuivat ensin valkoliinaisten pöytien ääreen nauttimaan tulikuumaa kaurakiisseliä voisilmän ja kylmän maidon kanssa. Oli kyseessä oikea keittotaidon näyte kannakselaiseen tyyliin, jota minun viipurilainen äitini ei saanut täysin onnistumaan niinä harvoina kertoina, kun hän yritti keittää sitä isän mieliksi. Oli tietysti mainioita, ohutkuorisia piirakoita moninlaisin täytein ja montaa mallia. Myöhemmin ilmestyivät, kun välillä oli kuunneltu ohjelmaa, pöydille kahvikupit mainion, kotona leivotun pullan ja vesirinkelin kera. Ei mitään kaupunkilaista, ei mitään paakarin tekemää. Mainiot, taitavat talonemännät ja heidän nopsajalkaiset nuoret apulaisensa valkoisissa esiliinoissaan saivat runsaasti kiitoksia kokousvierailta - niinkuin muistelen.

Vuottaalla elokuussa v. 1936 ensimmäinen sukkokokous. Kaurakiisseli on nähtävästi nautittu ja nyt on kahvin vuoro

Keitä sitten oli paikalla Vuottaan Kultalan tilalla, jota isännöivät Juhana Antinpoika ja hänen taitavuudestaan kuulu vaimonsa Hanna. Sen voi oikein hyvin nähdä suuresta valokuvasta, jota aseteltiin kauan ja hartaasti. Muistikuvien rivistä astuu esiin ensimmäisenä kookas, vaalea ja suoraryhtinen mies prinikka rinnassa, Matti, joka oli kuulunut vanhaan Suomen kaartiin ja on kirjoittanut sikermän palavahenkisiä isänmaallisia runoja. Todennäköisesti hän oli Matti Antinpoika, minun silmissäni eräänlainen suvun alkuhahmo. Raivolan Paavolaiset olivat monilukuisesti läsnä, Pekka-veli ja hänen kolme sisartaan, Toini Muroma ja Hanna Sauramo Helsingistä, joita ei niin usein nähty sukuyhteyksissä. Kasvot, joitten uskoisin kuuluvan Maikki Tannerille, kolmannelle Raivolan sisarelle, peittyvät kokonaan minun Katri-tätini varjoon. Harvinainen kävijä on myös Jorma Erkama Mikkelistä, samoin Juho Paavolainen Helsingistä Kirsti-tyttärineen, joka oli saanut keväällä valkolakin niinkuin minäkin. En vain silloin voinut tietää, että opin myöhemmin tuntemaan erään hänen luokkansa pojan aika hyvin, tulevan mieheni nimittäin. Komean Johanneksen Viipurista muistan selvästi, hänhän liikkui tiiviisti vastakihlatun morsiamensa kanssa. Ei tullut mitenkään mieleen puhutella häntä, mutta oli eräs tuntematon vaalea poika, Hoppania Joutselästä, johon olisin mielelläni tutustunut. Mutta eihän lähestyminen siihen aikaan ollut tyttöjen asia. Omasta serkussarjasta olivat lähes kaikki paikalla, vain Reino (Johanneksen poika) ja Arran tytöt puuttuivat.

Voi noita päiviä, voi noita ihmisiä, voi onnen odotusta. Eikä kukaan voinut tietää, että vain kolme vuotta oli jäljellä ennenkuin todellisuuden kasvot kokonaan muuttivat ilmeensä.

Katri Veltheim

Hämeenlinnassa elokuussa v. 1941

Edessä vas. Loviisa Paavolainen, hänen tyttärensä Toini Viitamäki ja Helena Paavolainen tyttärensä kanssa. Toinen rivi vas. Emmi Valmu ja Katri Kaakonkalvo. Heidän takanaan näkyy Mari ja Sasu Pimiä ja heistä takaoikealle Erkki Paavolaisen perhe. Seuraavassa rivissä keskellä on Ilta Pimiä (valkoinen kaulus) ja hänen olkansa takaa kurkistaa Annikki Arra. Kuvan oikeassa reunassa on Tuomas Paavolainen poikineen. Aivan takana oikealla ovat Lauri ja Olavi Paavolainen ja heistä vasemmalla Ilpo Pimiä.

SUKUKOKOUS HÄMEENLINNASSA VUONNA 1947

Vuonna 1947 pidettiin Paavolaisten sukkokous Hämeenlinnassa. Olin Pimiän Mari-tädin kanssa sitä järjestelemässä Raittiusravintolassa Arvi Kariston kadulla. Silloin olivat kaikki elintarvikkeet kortilla, esim. kuukauden liha-annos oli 480 g ja ravintolat halusivat asiakkailtaan lihakupongit. Liharuokaa emme saaneet, mutta Mari-täti kyllä osasi puhua ja niinpä siellä oli muistaakseni oikein hyvä ruoka, esim. kalaa oli monenlaista. Minä vein maitoa ja hienoa sokeria. Ravintolan pitäjä oli kaunis nuori nainen, jonka

kanssa me pääsimme yhteisymmärrykseen juhlan järjestelyistä. Meidän perheeltä oli kadonnut kahden kuukauden maitokortit, mutta mieheni oli saanut ylipuhutuksi erään miehen, joka ajoi meijerin maitoja, ja hän toi meille suoraan kotiin enemmän maitoa kuin korttiannokset sallivat (korttiannos oli silloin 2 dl aikuiset ja 6 dl lapset). Siksi voin viedä maitoa ravintolaan juhlia varten. Sokeria olimme ostaneet peräti 50 kg:n säkin ennen kuin se meni kortille, mutta se oli kovettunut, kun kuljetin sitä evakkoreissullani Sääksmäellä. Niinpä sitä ei kulunut paljoa, kun säkistä oli vaikea ottaa, kun se oli niin kovaa. Siten sitä riitti sukukokouksen leipomisia varten.

Hämeenlinnassa elokuussa v. 1947

Ensimmäinen rivi vas. Loviisa Paavolainen lastenlapsineen. Heidän takanaan Anna Korpperi (raidallinen leninki), Anni Pyykkö ja rivin oikeassa laidassa Elsa ja Erkki Paavolainen. Seuraavassa rivissä aivan vasemmalla Lauri Paavolainen (Hauho) ja keskellä mustassa leningissä Maria Karlsson. Seuraavassa rivissä kuvan keskellä Sasu ja Mari Pimiä ja aivan oikeassa reunassa Sirkka-Liisa ja Olavi Paavolainen ja heidän takanaan Maj-Liisa Paavolainen, Maire Hämäläinen ja Reino Paavolainen. Takarivissä oikealla Heikki Arra.

Kyllä pula-aikana ihmiset oppivat kekseliäiksi. Esim. laakerinlehdestä sai pullaan aivan kardemumman makua, kun vain sai jostain jauhoja. Eivät pitkätkään matkat olleet esteenä, jos vain jotain ruokaa saatiin. Mutta musta pörssi rehotti ja hinnat olivat korkeat. Kerran Maire Hämäläinen kirjoitti minulle kysyen, voisinko hommata hänelle pari kiloa voita, kun he muuttavat Lahteen ja hän pitäisi läksiäiset. Minulla ei ollut mitään suhteita kodin ulkopuolella, mutta mieheni Viljo oli kotoisin vauraasta Hämeestä, Sääksmäeltä ja hän sai hommatuksi sen voin. Sovittiin, että Maire tulisi hakemaan sen voin Hämeenlinnasta. Aikaisin eräänä aamuna hän istui Hämeenlinnan asemaravintolassa. Menin häntä tapaamaan, mutta en huomannut häntä ja niinpä lähdin kotiin. Vähän ajan kuluttua soi ovikello ja siinä oli Maire. Hän oli osannut tulla meille, vaikka siihen aikaan ei ollut katuosoitteita Hämeenlinnassa, oli vain "Aseman taka".

Säännöstelyn aikana oppi tekemään kaikenlaista, jota ei ollut ennen tehty. Me emme asuneet maatalossa, vaan meillä oli kaupunkikoti, entinen pappila, jossa oli iso puutarha. Siinä kasvatimme kaikkea mahdollista. Omenapuut kylläkin paleltuivat sotatalvelena, mutta marjapensaat sentään säilyivät.

Terveyslautakunnalta haettiin lupa eläinten pitoon. Saimme sen, koska meillä oli iso autotalli, jonne laitimme karsinan sialle ja pienemmän lampaalle. Kesällä oli vielä kaneja, joiden nahoista sitten myöhemmin tehtiin pojalle sisäturkki. Nämä sika, lammas ja kanit olivat ensimmäiset kotieläimet huushollissani, mutta selvisin kuitenkin kunnolla. Kerran kuitenkin syötin yhden lampaan jauhovellillä, niin että se piti teurastaa ennen aikojaan.

Syksyllä olivat edessä monet siihen asti tuntemattomat touhut: siirapin keitto, perunajauhojen teko, teurastus, saippuan keitto ja keritseminen, jonka

kuitenkin teki äitini. Sitten villat lähetettiin Epilän nahkatehtaalle kehrättäväksi. Sieltä tuli vain yksinkertaista lankaa, joten äitini lähti hakemaan rukkia. Hämeenlinnassa oli jo silloin karjalaismummoja, joilta hän sai rugin eli "vokin", jolla äitini sitten kertasi langat.

Sitten lähdin kutomakursseille Helsinkiin. Arran Annikki-täti sanoi, että "tule meille asumaan, sillä Heikki muuttaa perheineen Kotkaan". Viikko asuttiin sitten kaikki yhdessä. Heikki tarvitsi kaksi lukkoa, mutta eihän silloin mitään saanut kaupasta. Minä lähdin kotiin Hämeenlinnaan hakemaan niitä, sillä tiesin, että mieheni Viljo kyllä löytää niitä.

Heikin lähdettyä tuli Annikki-tädin sisar Katri Kaakonkalvo sinne ja he menivät saunaan. Minä olin kotona käydessäni tuonut sianlihaa ja niinpä tein sillä aikaa aterian. Vietimme mukavan illan syöden ja rupertellen. Eihän tämä nyt yltäkyläisyyden aikana mitään merkitsisi, mutta silloin se oli mieleen painuva ilta. Iltaa istuessamme päätimme, että tädit tulevat meille Hämeenlinnaan pääsiäisenä. Kävin Aune-tyttären kanssa monet neuvottelut siitä, miten täytyy hoitaa nämä rouvat: lääkkeet tuli ottaa ajoissa ja nukkumaan piti mennä ajoissa, mutta kuinkas kävikään. Kun koetin saada heidät nukkumaan, niin Annikki-täti sanoi, että "eihän me voida mennä nukkumaan, kun talon isäntä tuli vasta kotiin". Mieheni tuli hyvin toimeen näiden vanhojen rouvien kanssa, sillä hän on parempi puhumaan kuin minä, vaikka onkin hämäläinen. Tällä käynnillä sattui vielä, että Katri-täti tuli kovasti kipeäksi, sillä minun ruokani olivat kai liian vahvoja vanhoille. Silloin en ymmärtänyt sitä, mutta nyt kyllä ymmärrän, kun itsekin olen vanha.

Annikki-täti kävi mielellään meillä. Viimeisenä kesänään hän oli Pimiän Mari-tädin kanssa ja he lähtivät meiltä Arran sukulaisiin Sahalahdelle. Annikki-täti

kysyi, saisiko hän tulla kahdeksi viikoksi meille ja sovimme, että hän tulisi, kun oli levännyt Sahalahden matkan jälkeen, mutta toisin kävi. Meillä oli aina hyvin mukavaa Annikki-tädin kanssa. Hän luki Hely-tyttärensä kirjeitä ja kertoili kaikista elämänsä vaiheista Karstulassa, niin ikävät kuin hauskatkin asiat. Kerran Karstulassa Annikki-tädin pyykki olivat kuivumassa ja niissä olivat kirjaimet A P (Annikki Paavolainen). Renki katseli ja sanoi: "Miksi Arran Pastori, eikö pitäisi olla Pastori Arra?" - Nyt kun tämä sanainen arkkuni on auennut, ei loppua tahdo tulla millään, koska tätä kirjoittaessani elän kaikki muistot uudelleen. Kun olen saanut elää näin pitkän elämän, on tapahtumia kertynyt paljon. Tuli kirjoitetuksi aivan liian paljon, mutta kuitenkin jäi paljon, paljon kertomatta.

Anna Emilia Valmu (Taulu 426)

Helsingissä Klippanilla v. 1953

Ensimmäinen rivi oik. Marja Paavolainen, Tuomas Paavolainen, Mari Pimiä, Martta Paavolainen ja Katri Kaakonkalvo; keskellä Erkki Paavolainen ja toinen vasemmalta lapsi sylissään Helena Paavolainen. Toinen rivi oik. Lauri Paavolainen (Hauho), Ilpo Pimiä, Jorma Paavolainen ja kahden tunnistamattoman jälkeen Ilta Pimiä. Samassa rivissä ensimmäinen vasemmalta Uolevi Paavolainen, sitten Eino Paavolainen, Mirja Paavolainen ja viides vasemmalta Ester Paavolainen. Takarivissä toinen vas. Lauri Paavolainen.

SUKUKOKOUS KESÄLLÄ 1956

Heinäkuun ensimmäisenä päivänä 1956 oli Lempi ja Lauri Paavolaisen kotona Hauhon Vitsiälässä kuhina ylimmillään. Isä oli ratkaissut sukuseuran johtokunnan ongelman kutsumalla sukukokouksen meille. Ne, jotka ovat itse joutuneet järjestämään juhlia, tietävät, että esivalmistelut ovat moninaiset. Kukaan ei ole rakentanut taloan suurten bileiden pitopaikaksi. Muonavahvuus oli kuutisenkymmentä, vaikei kaikkien nimiä vieraskirjaan tullutkaan. Hyvä sopu sijaa antaa, sanotaan! Selvittiinhän siitä! Yövieraitakin oli. Heinälato ja meijerin rantasauna olivat apuna. Olen nukkunut tässä talossa joka nurkassa tähän mennessä. Silloin tuli kokeiluksi myös ulkoeteisen pöydän alusta. Uni maistui sielläkin!

Sukujuhlia edelsivät kohtalaiset piirakkatalkoot, sillä pitihän suvun päästä piirakanmakuun! Uuni lämpisi leipätuvassa alakerrassa. Potattikkara, karjalanpiirakka ja piimäpiirakka poikineen näki päivänvalon emäntien hääriessä posket punaisina ja nenänpäät jauhoissa.

Varsinaisen sukukokouksen ohjelmasta en kovin paljon muista, sillä tarjoilupuoli vei oman väen ajan. Korviin osui joku irrallinen repliikki hilpatessani keittiön ja ruokapöydän väliä. "Kuka vielä kuuluu sukuun ja mihin se raja vedetään?" kuulin jonkun tivaavan. Seurasi kipakoitakin puheenvuoroja! Suvun silloinen päämies Erkki Paavolainen sai kuitenkin "myrskyn vesilasissa tyyntymään" kärsivällisellä selvityksellään. Muistan, että kesä oli vehmas ja rehevä. Sunnuntaina paistoi aurinkokin jopa! Ruusupensas pihalla kukki punaisenaan. Sen tuoksu levisi ympäriinsä. Lauantai-iltana nuoriso kävi tutustumassa Vitsiälän tanssilavan pyörteisiin. Siihen aikaan se oli suosittu huvipaikka näillä leveysasteilla.

Annikki Laurintytär

Jaalassa v. 1958

Istumassa edessä vas. Olavi Kopperi rouvineen ja Emmi Valmu. Toisessa rivissä neljäs vasemmalta Tuomas Paavolainen, Oma Martti Paavolainen, Lempi Paavolainen ja Mari Pimiä. Seisomassa Elsa ja Erkki Paavolainen ja heidän takanaan Ilta Pimiä. Äärimmäisenä vasemmalla Lauri Paavolainen (Hauho).

SUKUKOKOUS AULANGOLLA 29.6.1986

Oli kaunis kesäkuinen lauantai. Aloitimme matkan Aulangolle sisareni Elvin ja hänen miehensä Kalevin kanssa Tampereelta. Ajoimme Hämeen kesäisiä teitä. Järvet kimaltelivat auringossa silmää häikäisevinä ja lokit kaartelivat veden yllä sininen taivas taustanaan.

Sukulaisia tulvi Aulangon eteen joka puolelta Suomea. Minä jopa toisesta maasta, meren takaa Ruotsista. Kaikkien kasvoilta kuvastui jälleennäkemisen iloa. "Mitä siul nyt kuuluu? Oletkos ollut terveenä?" huudahdeltiin iloisina. Tervehdyksiä vaihdettiin ja tuttuja tavattiin, sellaisiakin lapsuuden leikkitovereita, joita ei oltu nähty kuin ennen talvisotaa. Oli tavattoman

antoisaa nähdä, kuulla ja olla tuokio yhdessä heidän kanssaan, ennenkuin taas matkattiin omille teille. Ei tavattu vain tuttuja, vaan tultiin tutuiksi hetkessä myös heidän kanssaan, joita ei oltu koskaan nähty. Ihanaa miten sukulaisuus yhdistää.

Kaunis on Aulanko Hämeen kesäisessä maisemassa, Vanajaveden vieressä. Joutsenet uivat vedessä. Rantapuut olivat kauniita, niinkuin kävelytielin, joita oli mukava kulkea ihan harjulle asti ja ihailla tätä alkukesän heräävää kauneutta. Järvi niin ihana, tuntee laineiden hyväilevä syli, kun sen helmaan heittäytyy helteisenä kesäpäivänä aaltojen vietäväksi ja palata sitten rantahietikolle virkistyneenä ja elämän iloa täynnä.

Lauantaina oli pieni juhlahetki sukulaisten kesken. Esitettiin näytelmä. Ohjelmassa oli erilaista musiikkia, vieläpä balettianssiakin ja kaikki esiintyjät suvun jäseniä. Mitä lahjakkuuksia tuleekaan esille suvun keskuudesta. Se on suurenmoista ja antoisaa sille, joka ottaa vastaan.

Yhteenkuuluvaisuuden tunne täyttää mieleni, voimakkaana ja antoisana. Tämä karjalainen välittömyys, iloinen mieliala, murrekin, joka leikittelee sanoillaan ja sanakäänteillään. Kaiken otan iloiten vastaan ja kätken sisimpääni niitä hetkiä varten, jolloin tahdon ottaa kaiken esille ja elää tapahtumat uudelleen.

Lauantain iltahetken vietimme pienessä ryhmässä, eri ikäisten sukulaisten kanssa. Pohdittiin elämän ongelmia ja muisteltiin lapsuutta Karjalassa. Minun tieni, joka on johtanut minut toiseen mahan, on ollut tapahtumia täynnä. Olen juurtunut uuteen maaperään, unohtamatta kuka olen ja mistä tulen. Karjalaisuudestani olen ylpeä.

Muistan, että jaoimme huoneen Lahja Vartolan kanssa. Huomasimme molemmat ihan alusta asti, että viihdyimme hyvin toistemme seurassa. Hän oli hauska ja iloinen ja puhui Karjalan murretta, joka viehätti minua tavattomasti, ehkä siksi, että kuulen sitä niin harvoin. Tulin myöhään nukkumaan, hyvin hiljaa, etten herättäisi häntä. Hän oli hereillä tai sitten herätin hänet. "Anteeksi, että herätin sinut. Yritin tulla hiljaa." "Eihä se mittää tee kultasein. En mie kerint nukkuukaa." Kaunis vastaus anteeksipyyntöön, kuin runoa, joka soi korvissani vuosien jälkeenkin.

Näin kevään tullen kaipaa aina jonnekin. Karjalaan, Suomeen, jonnekin, joka on kuin sumua, josta ei tiedä missä ja minne. Tämä pieni, ajankohtainen runo kuvastaa kaipauksen tihentyneenä.

Sielläkin on kevät

Sielläkin on jälleen kevät.
Sorsat soutaa salmein suussa.
Hiirenkorvat puhkee puussa.
Muuttolinnut lähenevät.

Sinne kaipaam, kaskirinne
kutsui punaposkimarjoin.
Keinui lumpeet veessä varjoin,
kun mä illoin soudin sinne.

Aamuruskon malja läikkyy.
Saaret kuvastuvat veteen.
Kynnelsumu nousee eteen.
Kotihaat kun tuossa väikkyy.

Harvoin mela veteen koski.
Unohtuen viivyin siellä,
kuutamossa kultatiellä.
Kaipuun kyynelissä poski.

Sirkka Ranta
Blomstervägen 4 A
74060 Örbyhus
Sverige

Olimme siellä mekin

KESÄRETKI - SUKUKOKOUS HEINÄKUUN ALKUPÄIVINÄ 1994.

Minä, Inkeri Auloksen tytär ja mieheni Heikki Nummelin. Jännittynyt, odottava olo Lahden linja-autoasemalla kauniina kesäamuna, minkälainen reissu tulossa, millaisia sukulaisia tavataan??? Mekään emme ole kovin paljon näissä jutuissa olleet mukana, syystä tai toisesta. Matti-serkku ja Juuso siihen ensinnä ehtivät, sitten muitakin ja linja-auto Tampereen suunnasta, Reino-setä pirteänä etupenkillä. Helteinen päivä autossa, Vaalimaalla tavattiin serkkuja vuosien tauon jälkeen.

Maisema Viipuriin päin mennessä melko ankeata, kuin myös itse kaupunki, mutta tietäväisten-muistavaisten matkakumppanien ansiosta kiehtova ja mielenkiintoinen. Kanneljärvellä jaloiteltiin katottoman kirkon tanhuilla ja Reino-setä oli kertonut muisteloita isä-Auloksen ja hänen reissuistaan lapsuusajoilta.

Illansuussa saavuttiin sitten majapaikkaan, ankean näköinen rakennus ulkoapäin, Valosen Raija sanoikin - "en lähde tuonne" -, mutta huoneessa ja varustuksessa ei ollut pahempaa moittimista, senkun vaan vähän virkistymään ja vaatteita ojennukseen -matkarypistyksestä-. Pieni sadekuuro virkisti maailmaa, käytiin rannalla kävelemässä, ihanassa pehmeässä hiekassa, valokuvia sateenkaaren päässä Helkky-serkun kanssa, ohutta leppoisaa kesäsadetta, virisi muistoja lapsuudesta meillekin, kasvinkumppaneille, vaikkakaan ei näiltä tanhuilta! Ateria alhaalla ruokasalissa, maistuva -olikin tosi nälkä- viehättävää pöytäseuraa -terveiset tässä Sirkka Karskelalle ja sisarillensa, -toivottavasti voitte hyvin!?

Illalla löydettiin "keidas" asuinkerroksemme päädyistä, pieni, mutta "melko toimiva". Kyllä nukutti iltayöstä, mutta eikö sitä malttanut vai mikä lie, aamuyöllä auringon noustua oli pakko mennä pienelle parvekkeellemme katselemaan upeaa näkymää merelle. Mutta pääskyselkin, joita en eläissäni ole nähnyt niin paljon, olivat hereillä ja sananmukaisesti "pommittivat" minut sisäpuolelle.

Aamupalan jälkeen lähdettiin koko päivän retkelle, mahtava hellepäivä, mielenkiintoisia poikkeamia ulos ja mahtavia juttuja ihmisten lapsuudesta niillä seuduilla. Onhan sanottu, että - Jos aina ei hyvin ollutkaan, sen aika pystyy kultaamaan -, iloinen porina täytti auton, maisemat mieliinpainuvia, sellaisia heiniäkin, "tuulen kyniä", joita täälläpäin - meilläpäin ei näekään, entäpä ne ihanat kukkaniityt tuoksuineen, vaaramaisemat, silmäkantamattomiin - upeaa! Heikki niin innostunut ja kaikesta kiinnostunut, oli hyvä mieli, että tuli lähdettyä.

Ihanat "illatsut" lauantai-iltana, lämminhenkinen, iloinen yhdessäolo - uskomatonta, että iäkkäimmätkin sukulaiset jakoivat iloita yömyöhään, pitkän päiväreissun jälkeen!

Paluumatkalla lounas Viipurin pyöreässä tornissa, minulle tuli tosi juhlallinen olo. Käveltiin vähän kaupungilla ja sitten juututtiin torille -kaupankäyntiä-.

Illansuussa kotiuduttiin, -kukin tahoillensa- sulattelemaan näkemäämme, kuulemaamme, vieläkin pulpahtelee mieleen usein.

Hyvää, virkistävää kesäaikaa kaikille sukulaisille, toivotellen

Inkeri Nummelin

Viipurissa 3.7.1994

Niin tuore kuva, että löytyy varmasti jokaiselle tuttuja.

PAAVOLAISTEN PERHEALBUMISTA

Seuraavassa on kuva Johanneksen sukuhaarasta, Tirtulassa asuneen Kaarlo Paavolaisen pojan Kalevin poikien Karin ja Jukan lapsista.

Vasemmalla Anna Elina Jukan tytär Paavolainen s.14.1.1988, Antti Ilmari Jukan poika Paavolainen s.18.6.1983 ja Niko Petteri Karin poika Paavolainen s.11.2.1987. Näiden lasten isomummo on 96-vuotias Hulda Paavolainen.

KUTSU

Sukukokoukseen Karjalatalolla 8.6.1996

Ohjelma:

Tulokahvi	9.30
Kokous	10.00
Juhlakuva	13.30
Sukujuhla	14.00
Lähtökahvi	15.00

1200 Lounas

Osallistumismaksu 100,- mk (kahvit ja lounas sisältyvät hintaan)

TERVETULOA!

60 vuotta ensimmäisestä sukukokouksesta

Jo joutui armas aika ja suvi suloinen.
Kauniisti joka paikkaa koristaa kukkanen.
Nyt siunaustaan suopi taas lämpö auringon,
se luonnon uudeks luopi, sen kutsuu elohon.

Taas niityt vihannoivat ja laiho laaksossa.
Puut metsän huminoivat taas lehtiverhossa.
Se meille muistuttaapi hyväytäs, Jumala,
ihmeitäs julistaapi se vuosi vuodelta.

Taas linnut laulujansa visertää kauniisti.
Myös eikö Herran kansa Luojaansa kiittäisi!
Mun sieluni, sä liitä myös äänes kuorohon
ja armon Herraa kiitä, kun laupias hän on.